

Andrej Fursov: NADCHÁZEJÍCÍ TOTALITA PŘEKONÁ NEJHORŠÍ OTROCTVÍ MINULOSTI

- CZ24 News | 5. listopadu 2023

SVĚT: Trh je pro ně pouze maskou. Nadcházející totalita překoná nejhorší otroctví minulosti. (Andrej Fursov)

Všechna data tohoto druhu jsou relativní, ale pokud hledáte datum zrodu postkapitalismu, pak je to spolu s 11. zářím 2001 také 9. srpen 2011. V tento den se odehrály tři události, na první pohled zcela nesouvisející, ale poskládané do skládačky: Apple předstihl Exxon Mobil jako nejvíce kapitalizovaná korporace; v Londýně došlo k nepokojům studentů a mladých aktivistů, potlačit je vyrazilo 16 tisíc policistů; ve Španělsku vyšly do ulic davy lidí, kteří požadovali, aby Google respektoval jejich “právo na zapomnění”, tj. přestal slídit v jejich soukromí pomocí jejich osobních údajů.

V souvislosti s londýnskými událostmi z 9. srpna 2011 jeden “sociolog” poznamenal, že šlo o hněv lidí, kteří chtěli být součástí střední třídy a nebylo jim to umožněno. Pravda, podotýkám, ale dodávám: nepustí je dovnitř, využijí je a vyhodí – mnohé už vyhodili. Neoliberální ekonomický systém, pozdní kapitalismus, a tím spíše postkapitalismus střední třídu (vrstvu) vůbec nepotřebují, stejně jako demokratické instituce. **Jejich zánik a od určitého okamžiku i zničení je zabudováno do logiky vývoje pozdního kapitalismu.**

Tom Piketty ve své knize Kapitál v XXI. století 2013 – doporučuji! (v češtině 2015 – pozn.překl.) formuloval obecný zákon akumulace: v kapitalismu výnos z kapitálu předbíhá tempo ekonomického růstu, v politice tempo ekonomického růstu předbíhá tempo hospodářského růstu což vede k protidemokratickému systému.

V pozdní fázi vývoje kapitalismu se růst zisku natolik odpojuje od tempa hospodářského růstu, že jednak začíná blokovat samotný hospodářský růst: pánové systému jej již nepotřebují, tj. pokles tempa hospodářského růstu v pozdním kapitalismu nesouvisí ani tak s technologií a vědeckotechnickým pokrokem jako takovým, ale s kapitálem jako takovým.

Za druhé, od určitého okamžiku začíná kapitál ničit instituce buržoazní demokracie a jakoby se vracel do dob svého kanibalského mládí, do XVII.-XVIII. století, a získává otevřeně protispolečenský charakter. Jak správně poznamenala Shoshanna Zuboff, “kapitalismus nelze jíst syrový; jako klobása musí být uvařen, tj. zpracován demokratickými institucemi. Protože **syrový kapitalismus je antisociální.**” To platí pro všechny verze kapitalismu, zejména pro klanově-oligarchickou, korupčně-zločineckou verzi, která se po roce 1991 zformovala v Ruské federaci.

Piketty nazývá systém vznikající v současném polistopadovém období “patrimoniálním neofeudalismem”. Podle mého názoru je tento termín stejně nepřesný jako “dozorčí kapitalismus”. Raný feudalismus je částečná moc nad lidským tělem, rozvinutý feudalismus je pouze vlastnictví půdy. “Apple”, “Microsoft” atd. odcizují nikoli vůli člověka ve vztahu k vnějšímu objektu, ale člověka samotného spolu s touto vůlí, vnitřně odlidšťují, vnucují hodnoty, kontrolují spotřebu a chování. Lidé jsou nuceni chtít to, co by měli chtít, a vtíravým a agresivním způsobem se mění jejich spotřební návyky a identita. Průkopníkem zde byla společnost Google, jejíž majitelé v roce 2004 začali skenovat soukromou korespondenci na gmailu, aby ji mohli využít pro reklamu. V roce 2007 spustil Facebook službu Beacon jako nový způsob sociálního šíření informací. Ve skutečnosti Beacon

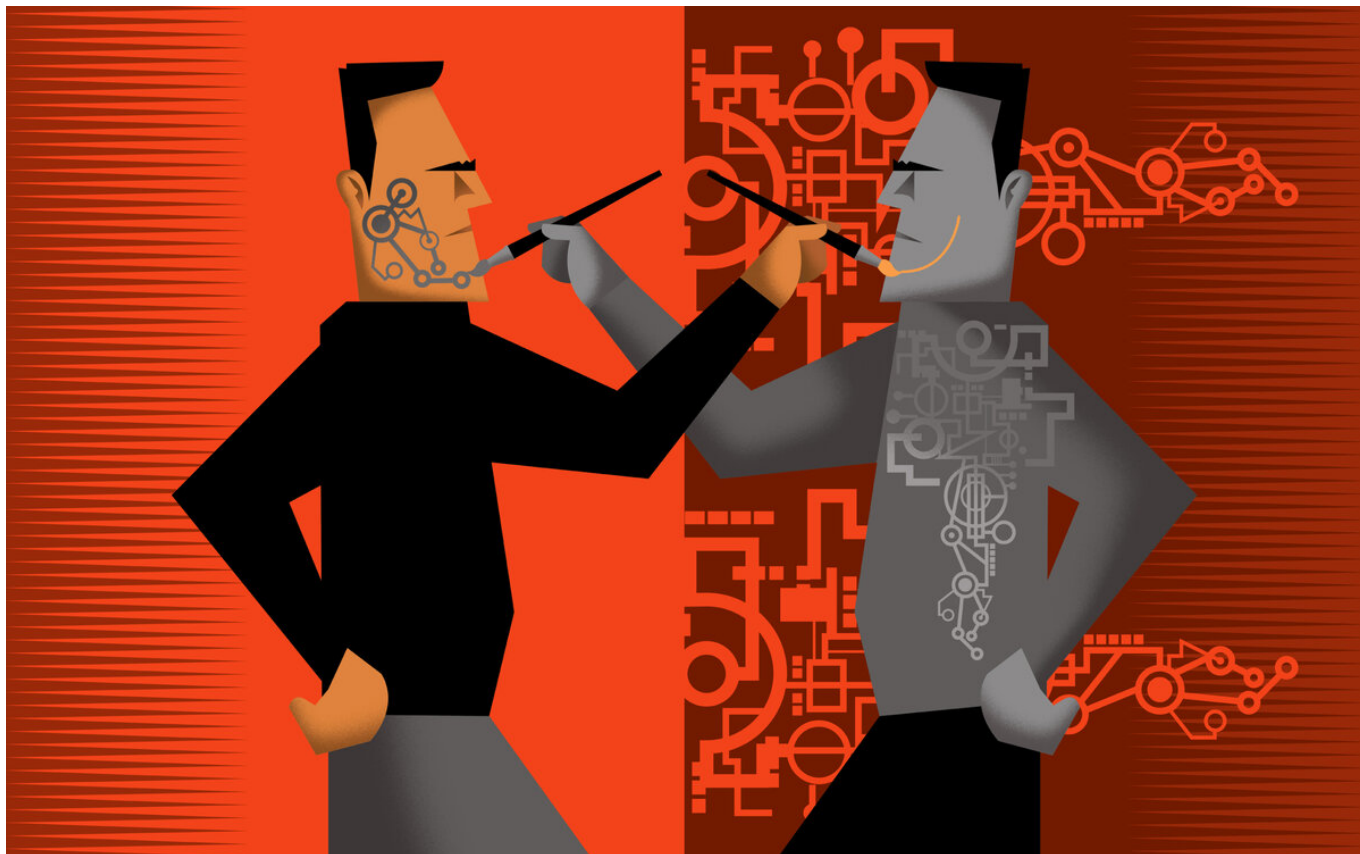
umožnil inzerentům Facebooku sledovat akce uživatelů internetu a odhalovat jejich nákupy bez jejich svolení. To mnoho lidí rozzuřilo.

Došlo ke známému příběhu o skandálu Jonathana Trenta. Koupil diamant pro svou přítelkyni a o několik hodin později mu zavolal jeho kamarád, aby mu poblahopřál k zasnoubení: informace o nákupu unikly na internet. Po tomto skandálu Mark Zuckerberg společnost Beacon uzavřel. Byl to však jen dočasný neúspěch: Zuckerberg jednoduše zavedl novou službu a v roce 2010 prohlásil: "Soukromí už není normou". Objevil se nový druh moci, nejen ekonomické, ale v podstatě i sociálně homogenní, zbavující jednotlivce statusu občana. Zuboff na to upozornila poukazem na to, že občané ("citizens") se mění v netizeny ("netizens" – od net "sít"), ačkoli by mělo jít spíše o subjekty. Obyvatelé sítě jsou ze své podstaty zbaveni práva na soukromí – homo deprivaticus. Každý vstup do sítě znamená, že soukromí je dlouhodobě zrušeno.

Hranice toho, co Zuboff nazvala "kapitalismem dohledu", jsou však zvenčí digitálního prostředí velmi obtížně rozpoznatelné, což dobře koreluje s neoliberální ideologií. A nebezpečí, která přináší, jsou v zásadě nová. Člověk si například koupil chytrý telefon nebo počítač. Zdálo by se, že je to báječné, takový potřebný nástroj! Ale v tu chvíli se člověk mění v "přebytečný behaviorální produkt". Chování člověka, který si koupil počítač, tedy do značné míry on sám, se stává nadbytečným behaviorálním produktem. Jenže jako nadbytečný produkt není odcizena pracovní doba člověka, ale člověk sám, jeho chování, jeho potřeby, jeho vkus, které tvoří jeho chování, jež lze "upravovat".

Člověk je zahalen do sítě "konzumovaných" informací. Nejde jen o nový typ vykořisťování, ale o nový typ odcizení lidské bytosti prostřednictvím dalšího, stále vzrušivějšího, úspěšného "zařízení" (gadgetu), které splývá s lidskou bytostí, a není jasné, co je zde hlavní, co je k čemu připojeno: zařízení k člověku, nebo člověk k zařízení. Jaký neo-feudalismus! Tyto věci drží pod krkem pevněji než jakékoli feudální "okovy".

Kdysi na Západě záleželo na tom, jakou máš půdu, a inkvizice řešila otázky chování nebo dodržování náboženských zvyklostí. Systému pracovních vztahů se to netýkalo. To, co dříve, včetně kapitalismu, mělo neproduktivní charakter (kultura, chování) nebo nevstupovalo do materiální ("hmotné") výroby, se dnes stává předmětem přivlastňování, a tedy předmětem výrobních vztahů, přičemž není pouze zaváděno do hmotné výroby, ale stává se jejím rozhodujícím nehmotným faktorem, který určuje hodnotu hmotných (materiálních) předmětů.

Je velmi důležité zdůraznit, v návaznosti na Zuboff, že rodící se kapitalismus jako takový nevychází nutně z digitální technologie, která je sama o sobě neutrální. Byl vytvořen určitou skupinou lidí v určitém zájmu v určitém čase a na určitém místě. Je to sociálně-ekonomický konstrukt, nikoli pouze technologie; konstrukt určuje technologii, nikoli naopak. To opět ukazuje, jak nedostatečné je schéma tzv. technologických vzorců pro vysvětlení reality. Technologický způsob je důsledkem sociálního systému, jeho funkce.

Určité sociální systémy dávají vzniknout určité technologii. Ne však naopak. A to, že Google vynalezl způsob odnětí (vyvlastnění, odcizení) produktu – určitého typu chování, nadproduktu chování -, který je pro něj nezbytný, říká, že hovoříme o novém typu ekonomiky a společnosti. Jestliže se masová výroba snažila vytvořit nové zdroje poptávky, v tomto případě tomu tak není. Stejný Google přirozeně staví svůj byznys na rostoucí poptávce inzerentů.

Člověk, který sedí u počítače a objednává si něco pro sebe, si myslí, že je spotřebitel. Ale není – je pouze surovinou, únikem informací. A skutečným spotřebitelem společnosti Google je inzerent. Proto ta podivná atmosféra uzavřenosti a tajnůstkářství na předních světových internetových službách. Ještě větší než u NASA nebo NSA.

Historici vědí, že utopie byly nejen literární skutečností, ale také zbraní v psychohistorickém boji/válce. Plnily psycho- a socioinženýrskou funkci, stanovovaly typ a “koridor” prognóz, určovaly směry společenských (geohistorických) projektových a konstrukčních aktivit. Jedním z úkolů utopií a stejně tak antiutopií bylo nejen vykreslit žádoucí a vždy v zájmu určité skupiny ideální obraz budoucnosti, ale také jej prezentovat jako nevyhnutelný.

Souhlasím s těmi, kdo se domnívají, že mnohé ze současných plánů digitalizátorů a ultraglobalistů (téhož Schwaba) jsou utopie (pro většinu lidstva antiutopie), které mají všechny přesvědčit o nevyhnutelnosti jejich transhumanistického nového-normálního světa, o nesmyslnosti a marnosti odporu proti němu, tedy potlačit vůli lidí k odporu proti jejich “úžasnému novému světu”. Proto je kritická analýza těchto utopických děl, tvrdá a nekompromisní opozice vůči nim nesmírně potřebnou novou formou ideologického, sociálního, civilizačního a, chcete-li, sociobiologického druhového boje.

Globodigitalizátoři svými plány programují jak veřejné vědomí, tak vědecký výzkum, který má prokázat jejich správnost, nevyhnutelnost jejich světa. Ideologie nevyhnutelnosti, inevitabilita, je jedním z mentálních, kognitivních nástrojů digitalizátorů, který má všechny přesvědčit, že alternativní budoucnosti neexistují. Ve skutečnosti jsou dějiny pravděpodobné, což digitalizátoři, stejně jako svobodnou vůli, popírají.

Svobodná vůle lidí, dokonce i jednotlivých lidských bytostí, je to, co jim hrouť svět, který interpretují jako autonomní nadlidskou realitu, jež bude údajně vládnout lidem. "Údajně" – protože Matrix sám bude stále řízen lidmi, kteří jej budou používat jako obrazovku, stejně jako babylonští kněží používali bohy, jejichž vůli údajně pouze interpretovali a sdělovali.

Google a další sledovací platformy jsou často charakterizovány jako bilaterální nebo multilaterální trhy, ale to je kategoricky špatně: vůbec se nejedná o tržní struktury. **Trh je pro ně pouze maskou.** Jinými slovy, to, co máme před sebou, není ani kapitalistická, ani tržní struktura; vyvrací trh a přesahuje tržní hospodářství.

AUTOR: Andrej Fursov

PŘEKLAD: St. Hroch/BelobogSk

[ZDROJ](#)